

Károsítóhelyzet alakulása

Zala megye, 2021.05.31-06.07.

Időjárás:

A múlt héten végre bekövetkezett a várva várt, de még lassú felmelegedés. Csapadék már csak 1-2 nap esett, 2-4 mm mennyiségben. Többnyire száraz időjárás volt. A csapadékos napok környezetében a páratartalom emelkedett, különösen hétvégén volt magas, 85 % feletti. A hőmérsékleti értékek kezdtek kora nyáriasra váltani, a minimumok 3,4-14,1 fok, a maximumok 17,8-27,0 fok között alakultak, a hétvégére azonban mindenütt a magasabb tartományban voltak mérhetőek (átlag hőmérséklet: 11,4-19,3 fok).

A levélnedvesség tartam a sok napsütésnek köszönhetően csökkent, az éjszakai, hajnali páralecsapódás hamar felszáradt.

A meleg párás, körülmények kifejezetten kedveztek az eddig lassan fejlődő, felszaporodó károsítók megjelenésének, terjedésének.

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

Növényfenológia:

Őszi búza: virágzás (fajtánként változó).

Őszi árpa: korai tejes érés-tejes érés;

Károsítók:

Őszi búzában a **lisztharmat** szemmel látható terjedése nem volt jellemző az elmúlt héten. A betegség az érzékeny állományokban a száruk alsó részein és az alsó leveleken láthatók továbbra is gyenge mértékben.

A korábban **szeptóriás levélfoltossággal** fertőzött állományokban a betegség mostanra az alsó leveleken közepes-erős mértékű tünetet okozott, felfelé terjedése azonban már nem volt jellemző az elmúlt időszakban.

A virágzó búza állományokban mihamarabb célszerű elvégezni a **kalászfuzáriózis** elleni védekezéseket. A felázott talajon megdőlt állományok –a virágzáson és a kedvező párás, környezeti feltételeken felül- növelik a betegség fertőzésveszélyét, ezért a beavatkozás kifejezetten indokolt.

A **vetésfehérítő bogarak** különböző lárvastádiumai továbbra is megfigyelhetők az állományok alsó zónájában. Az elhúzódó fejlődés és az alacsony kártevő létszám következtében a kártételek növekedtek ugyan, de legfeljebb gyenge mértékűek szinte mindenütt. A levél hámozgatások többnyire az alsó leveleken láthatók (1. fotó).

A **poloskák** kártétele nem változott, továbbra is alacsony, észlelési szintű (1 % alatti).

ŐSZI KÁPOSZTAREPCE

Növényfenológia: becőnövekedés.

Károsítók:

A **repcebecő-ormányos** és **repcebecő-gubacsszúnyog** kártétele a becők ~2-4 %-án látható (a védett táblákon).

Betegségek közül a fómás levélfoltosság az érzékeny állományokban gyakoribbá vált, a fertőzöttség gyenge mértékű.

1. fotó: Vetésfehérítő bogár különböző lárvastádiumai és kártétele az őszi búza alsó levelein (2021.06.07)

KUKORICA

Növényfenológia: 5 leveles állapot.

Az eddig fejlődésben megrekedt és tápanyaghiányos (lilas színeződés) kukorica állományoknak kifejezetten jól jön a felmelegedés.

Károsítók:

A preemergens gyomirtások a legtöbb táblán jól sikerültek (időzítéstől függően). A posztemergens gyomirtások egy részét elvégezték a termelők, de sok helyen látni még gyomos állományokat. A talajokra már rá lehet menni, így a gyomirtások a kukorica és a gyomnövények fejlettsége függvényében még elvégezhetők.

A múlt héten (2021.06.02.) megkezdődött az állományokban a **kukoricamoly** rajzása. A csapdák (fénycsapda) 2 db imágó/csapda/3 nap mennyiségben fogják a kártevőt.

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: 4-6 leveles állapot.

A **levéltetvek** felszaporodása erősödött. A még gyenge fertőzöttség a növények ~25-30 %-án látható.

BURGONYA

Növényfenológia: változatos fenológia: levélfejlődéstől a virágzásig.

Burgonyában a **burgonyabogár** imágók létszáma továbbra is alacsony (8-10 db bogár/100 m²). A tojásrakás folyamatos, szintén alacsony szinten. Egy-egy helyen már L1-es lárvák is megjelentek.

A **levéltetvek** betelepődése folyamatos. A fertőzöttség még alacsony szintű, de állományon belül a legtöbb növény érintett. A vírusterjesztés megakadályozása céljából a védekezések megkezdhetők.

Az emelkedő hőmérséklet és pártartalom valamint a fejlettebb állományokban a sorok záródása növelik a **burgonyavész** fertőzésveszélyét. Amennyiben a napi minimum hőmérsékletek nem csökkennek 10 fok alá, eső esik és a pártartalom tartósan (~48 óra) 75 %-nál nagyobb, bekövetkezik a gomba fertőzése. A jelenlegi hőmérsékleti értékek mellett a betegség inkubációs ideje 6-9 nap között alakul. A megelőző védekezések elvégzése indokolt!

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA

Növényfenológia:

Szilva, cseresznye, meggy: gyümölcsfejlődés;

Alma, körte: gyümölcsfejlődés (~mogyoró-dió nagyságú gyümölcsök);

Károsítók:

Almában, körtében a **levéltetvek** felszaporodása, kártétele folyamatos (ahol nem védekeztek). A fertőzöttség közepes-erős mértékű, a hajtások ~15-20 %-án látható a kártétel (2-3. fotó). Védekezés indokolt.

A csapda fogások alapján az **almalevél-aknázómoly** és a **lombosfa-fehérmoly** rajzása szünetel. Az **almamoly** rajzása folyamatos, az eddigi fogásokhoz képest emelkedő (5-11 db imágó/csapda/3 nap). A tojásrakás folyamatos, a védekezések elvégzése javasolt.

Házi kertben a **poloskaszagú almadarázs** kártétele már megfigyelhető a kis terméseken, a fertőzöttség a gyümölcsök 1-4 %-át érinti (4-5. fotó).

Fokozódott a **vértetvek** felszaporodása az ültetvényekben. A felfelé terjedés és a kártételek is növekedtek. Nagyobb kolóniák már a korona felsőbb részein is megfigyelhetők.

A **sodrómolyok** kártétele –szintén házi kertben- a fiatal terméseken helyenként erősödött. A termések ~3-5 %-a károsodott.

2-3. fotó: Erős mértékű levéltetű fertőzés almán és körtén (2021.06.07.)

4-5. fotó: Poloskaszagú almadarázs lárvája és kártétele almán (2021.06.07.)

Az **almafalisztharmat** szekunder tüneteinek fejlődéséhez kedvez a jelenlegi időjárás. A fertőzésveszély az emelkedő páratartalom miatt növekvő, ezért az intenzív védelem továbbra is indokolt!

Az **almafa varasodás** levéltünetei nem erősödtek jelentősen. Legfeljebb gyenge mértékű tünetek láthatóak a nagyüzemi ültetvényekben (házi kertben érzékeny fajtán jelentősebb a betegség!). A gyümölcsön észlelési szintű a betegség fellépése. A varasodás fertőzésveszélyét

a meleg, csapadékmentes napok és az alacsony levélnedvesség tartam csökkentik, de a megelőző védekezéseknek továbbra is nagy szerepe van.

Körtében (elsősorban házi kertben) erősödött a **varasodás** fellépése. A **leveleken** 11-25 %-os felületi fertőzöttséggel is megfigyelhető a betegség (3-as skála). A tünetek fokozódtak a kis **gyümölcsökön** is, ezért az intenzív védelem indokolt.

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása növekvő, 10-28 db imágó/csapda/3 nap fogással a csapdákbán. A tojásrakás folyamatos, észlelési szinten megfigyelhetők a hajtás kártételek. A védekezések elvégzése javasolt. Őszi-kajszibarackban a **zöld őszibarack levéltetű** felszaporodása folytatódott. A fertőzöttség közepes, helyenként erős mértékű (3-4-es fokozat). A hajtások ~5 %-a fertőzött.

Cseresznyében megkezdődött a **cseresznyelég** rajzása 2-6 db imágó/csapda/3 nap fogással a csapdákbán. A védekezések megkezdése ezen a héten mindenképp javasolt!

Cseresznyében, meggyben, szilvában az érzékeny fajtákban nem növekedtek a **sztigminás levéllyukacsosodás** tünetei. Gyenge fertőzöttség tapasztalható. A korábbi években is fertőzött ültetvényekben a védekezésre fel kell készülni.

Szilvában a levéltetvek a hajtások ~2-4 %-án károsítanak, 2-es skálaértéken. Védekezés javasolt.

Szilvában a szilvamoly rajzása folyamatos, 18-28 db imágó/csapda/3 nap fogással. A folyamatos védelem szükséges.

SZÓLÓ

Növényfenológia: fűrtmegnyúlás.

A hőmérséklet emelkedése és a hétvégi csapadék hatására valószínűleg bekövetkeztek a **lisztharmat és a peronoszpóra** első fertőzései az ültetvényekben. A jelenlegi hőmérsékleti viszonyok mellett az első tünetek megjelenésére a hét második felétől számíthatunk. Az intenzív védekezés indokolt!

A meleg időjárásban az **amerikai szőlőkabóca** lárvakelése és fejlődése is felgyorsult. A vizsgált ültetvényekben levelenként átlagosan 3 db lárva detektálható. A lárvák ~90 %-a L2-es fejlettségű.

Zalaszentlőrinc, 2021. június 7.

Tühs Annamária
előrejelző